

A photograph of a young man with curly brown hair, wearing a dark blue quilted jacket, smiling and looking towards the camera. He is holding a white ferret in his arms. The setting is a large greenhouse with a complex metal frame and a translucent covering. In the background, there are rows of blue mesh cages or racks. The lighting is bright, suggesting an indoor or covered outdoor environment.

BEESTENMAN EN MANAGER ARNOLD STEIJN

Arnold Steijn is sinds 1 december 2015 lid van het NFE-bestuur en was met zijn 28 jaar de jongste bestuurder uit de historie van onze federatie. Als zoon van een fruitteiler kocht hij in 2006 zijn eerste nertsen. Ondanks het feit dat hij zichzelf alles behalve een vergaderaar vindt ("ik heb moeite met lang stil zitten") voelde hij zich, nadat hij voldoende ervaring had opgedaan in de sector, toch verplicht om jong enthousiasme en vooruitstrevendheid in te brengen. "Ik ben jong en enthousiast en als ik denk dat er iets nodig is, heb ik het al gezegd of gedaan." Daarnaast is hij bezig met mestverwerking en samen met zijn broer kweekt hij insecten. Arnold: "Kansen worden niet gebracht, je moet ze zelf zien en pakken".

"Kansen worden niet gebracht, je moet ze wel zelf zien en pakken."

Arnold is op 10 augustus 1987 geboren in Zeewolde. Zijn trouwfoto in de prachtige ruime woonkamer (bruid en bruidegom beiden te paard) geeft aan dat hij nog niet zo lang geleden in het huwelijksbootje is gestapt met Rianne (30). Rianne zie ik maar even. Zij werkt in de zorg met mensen met een beperking. Gedurende piektijden verricht ze handen spandiensten maar zij heeft duidelijk haar eigen baan en doet daarnaast het huishouden. (Haar maaltijdsop was heerlijk!) Arnold: "De wereld is groter dan alleen nertsen. We hebben ieder ons eigen ding en we hoeven niet de hele dag samen in de stal te staan." Bescheiden als zij is gaat zij, kost wel overtuigingskracht, toch één keer op de foto. Daarnaast heeft Arnold nog een jongere broer die samen net als zijn ouders (fruitelers dus) verder op in de straat woont.

"De wereld is groter dan alleen nertsen."

Geen fruiteler maar nertsenhouder

"In Dronten heb ik de middelbare landbouwschool gevolgd omdat ik eigenlijk in de voetsporen zou treden van mijn vader en de fruitteelt in zou gaan. Omdat de Nederlandse fruitteelt maar moeilijk kan concurreren met bijvoorbeeld Polen of Zuid Amerika twijfelde ik er echter erg aan of dat mijn toekomst wel moest worden. Mijn moeder werkte in die tijd bij de Rabobank in Putten. Een adviseur van de Rabobank las De Pelsdierhouder en vertelde enthousiast over de sector, met hem zijn we bij Dick van den Hul gaan kijken. In die tijd stond ook een artikel in De Pelsdierhouder over Martijn Pijnenburg die overgestapt was van koeien naar nertsen. Daar ben ik toen ook geweest. Tijdens mijn opleiding ben ik stage gaan lopen bij Jan Bosch in Nijkerk. Daar ging ik dan op mijn brommertje naar toe. Een jaar lang 1 dag in de week en in het voorjaar 6 volle weken. Jan nam ruim de tijd voor mij om de sector beter te leren kennen. Door hem kon ik overal binnen komen. Daar heb ik heel veel aan gehad. Die hele familie is gek van nertsen dus dat was een erg leuk begin. In die periode zaten mijn eerste 200 fokteven in een omgebouwde kistenloods. Die werden later door ongenode gasten losgelaten. Afschuwelijk! De politiek had in 2003 het groene licht gegeven aan de nertsenhouderij, mits voldaan werd aan een aantal dierenwelzijnsverbeterin-

gen. Ik was 19 toen ik in 2006 mijn vergunning aan vroeg. Ik kreeg te maken met alle bezwaren die je je maar bedenken kunt. Naar omstandigheden werkte de gemeente goed mee. Eind 2007 werd deze verstrekt. Politiek gezien was de discussie toen weer opnieuw opgelaaid maar we besloten na zoveel jaren voorbereiding de boel toch door te zetten. Via Henk Kamevaar van Flevo heb ik mijn contacten in de sector verder uitgebreid. Hij komt op heel veel bedrijven. Daardoor heb ik o.a. veel verschillende huisvestingssystemen gezien. Spreek je 10 pelsdierenhouders krijg je 12 verschillende antwoorden. Toch is dat wel mijn manier van werken. Heel veel informatie vergaren en daaruit halen wat voor mij bruikbaar is. Wat het selecteren betreft heb ik veel van Gijsbert Wurms geleerd. Mijn vader is nog steeds mede-eigenaar. Hij vond het ook hartstikke leuk en stimuleerde mij enorm. Zowel mijn broer als ik kiezen niet voor de makkelijkste weg. Hij kweekt maden voor de visserij. Doordat ik zoveel met de gemeente in overleg was en bezig was met bouwen, ben ik al na een half jaar gestopt met mijn HAS-opleiding en heb ik me volledig op de nertsen gefocust."

"Ik lig maar zelden wakker"

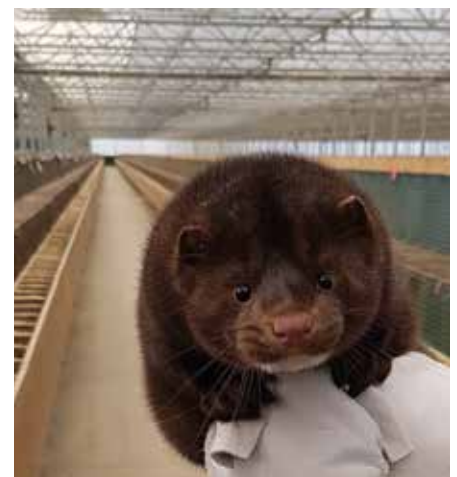
"In de zomer van 2008 heb ik AD-vrije pups gekocht in Denemarken en die in pension gezet bij Dirk Uitbeijerse. Hij stond leeg in verband met de verhuizing van zijn bedrijf. De goedkeuring van de Raad van State moest nog komen. Die kwam binnen op 24 december, net voor de Kerst. Wat waren we blij! Want inmiddels hadden we de 4500 door mezelf geselecteerde fokteven verhuisd naar ons eigen bedrijf hier. Die opsteker hadden we toen ook wel even nodig. We woonden bij het bedrijf in een stacaravan en het enige dat we verder hadden was onze Berlingo en een hoop schuld. We konden dat risico nemen omdat we niks hadden, we hadden dus ook niks te verliezen. Dit alles speelde in een periode dat de banken nog mee deden. Regelmatig belde ik ook met Wim Verhagen of iemand van het NFE-secretariaat voor een advies.

Een stacaravan, een Berlingo en een hoop schuld

2008 en 2009 waren nog niet zo heel geweldig. Dat niet alles van een leien dakje ging blijkt

uit het feit dat ik in het voorjaar van 2010 plotseling te maken kreeg met AD. Natuurlijk ging ik eerst overal te rade. Ik moest heel snel schakelen. Voor mij was het al snel duidelijk. Ik wilde niet riskeren dat ik die zomer (met veel pech) gemiddeld 1 of 1,5 zou fokken. Al stonden er nog geen rennen in, er stond wel een stal voor 9000 teven. Mijn hele plan viel in duigen. Het plan was om daar elk jaar 1 of 2 rijen rennen bij te plaatsen. Ik wilde zelf de touwtjes in handen houden dus verhuren was geen optie. Zelden lig ik wakker maar toen heb ik toch een nachtje diep nagedacht. Velen adviseerden mij om door te gaan met die mooie Deense dieren, om met behulp van de countertest weer AD-vrij te worden. Zelf zag ik dat niet zo zitten. Voor hetzelfde geld werd er in de buurt van ons bedrijf gewoon nertsenmest uitgereden en zou ik weer besmet worden. Ook kon ik met de jodiumtest nog een mooie stam overhouden om mee verder te gaan. Dat zou misschien een jaar of drie kosten maar wel de moeite waard zijn. Ik zag er echter vreselijk tegenop om in mijn tweede jaar als nertsenhouder steeds met een hoop ellende door de stal te moeten lopen. Ook het risico dat ik maar weinig pelzen te verkopen zou hebben heeft mij doen besluiten de stam

af te pelzen en nieuwe jodium-pups in te zetten om daaruit een nieuwe stam op te bouwen. Omdat ik niet meer AD-vrij verder ging werd mijn blikveld opeens veel groter. Ik ging op zoek naar mensen waar ik potentieel mee zou kunnen samen werken. Ik had wel heel veel stalruimte en een grote vergunning maar geen half miljoen liggen voor rennen en meer dieren. Ik heb de nog lege ruimte in de stal ingericht en gevuld met dieren van Dick van den Hul. Die heb ik 2 jaar lang voor hem verzorgd. Najaar 2012 kon ik daarom in één keer uitbreiden van 5000 naar 9000 moederdieren. Daar moet eerlijkheidshalve bij gezegd worden dat ik bij al die pech in die jaren, wel het geluk van goede pelsprijzen aan mijn zijde had. We zaten in een stijgende markt en ik heb geprobeerd daar van te profiteren door zo veel mogelijk pelzen te produceren! Inmiddels heb ik vanwege dierenwelzijnsredenen nog verder uitgebreid en heb ik een mooie stam opgebouwd met sterke mooie kwaliteitsdieren die heel laag in de jodiumtest scores. Jodium testen past ook goed bij mijn filosofie omdat ik dat zelf kan doen en de kosten daardoor laag kan houden. ELISA lijkt mij een prima keuze als je verplicht bent om op zoek te gaan naar lagere afkapwaardes. Die noodzaak is er niet bij mij. Mijn keuzes waren en zijn altijd gebaseerd op productie- (aantallen), kostprijs en bedrijfszekerheid. Daarin past ook mijn beleid om hier geen nieuwe dieren aan te voeren. Het risico voor ziekte-insleep is gewoon te hoog. Ik selecteer heel consequent op maat, kwaliteit en diergezondheid. Schieten ze in de jodiumtest omhoog, dan daalt het aantal pups meteen. Met betrekking tot de maat en kwaliteitsselectie denk je de eerste jaren dat je alles voor niks doet maar door vol te houden ga je bijvoorbeeld in de velvet eerst met 5% omhoog, dan met 10% en na een jaar of vier komen die mooie dieren ook in je vermeerderingsgroep. Dan gaat het snel. In het begin had ik 15% velvet, nu 70%. Ongeveer 80% van mijn

dieren is bruin. Daar heb ik ook de meeste schik mee. Ik doe ook mee met de pelzen-show. Het is leuk om te zien waar je staat."

Buitenwacht, ook andere veehouders, begrijpen dit niet

"Regelmatig ontvang ik bezoekers. Die blijven maar komen. Onlangs nog een groep van 60 boeren van het Agrarisch Jongeren Kontakt (AJK) uit Dalfsen. Ik vertel graag over nertsen maar steeds vaker blijkt weer dat mensen er echt niks van snappen. Dat je je bedrijf moet sluiten op basis van ethiek. Dat die overgangstermijn van 10 jaar (waarvan je niet eens je dierenwelzijnsaanpassingen kunt betalen) en een heel zielige sloopregeling, echt een vergoeding van niks is. Andere veehouders zijn ook helemaal niet in de bres gesprongen voor ons. Die 60 boeren waren er ook echt van overtuigd dat hen dit niet zou overkomen. Ze hebben nog niet in de gaten dat ze zelf straks net zo hard de klos zijn. Ongelooflijk vind ik dat! ik denk dat we de NFE nog hard nodig hebben in de toekomst voor een stukje belangenbehartiging, voor de contacten in de politiek, voor de entstof etc.. Het takenpakket van de NFE zal misschien ook wel meer verplaatsen naar advisering en begeleiding voor bijvoorbeeld een sloop of ombouwregeling. Waar krijgen we allemaal nog mee te maken alvorens we een andere bestemming hebben voor onze locaties? We moeten leren leven met de besluiten die Europa voor ons genomen heeft en we zullen daarnaar moeten handelen. Ik zit niet alleen in het NFE-bestuur maar ook in het bestuur van Flevo. Zoals we thuis ons beleid en werkwijzen moeten aanpassen aan de veranderende omstandigheden moeten we dat ook bij Flevo. Daar zijn we momenteel druk bezig met het opzetten van alternatieve activiteiten voor de fabriek voor wanneer de omzet in het nertsenvoer af gaat nemen. De prioriteit ligt bij het maken van betaalbaar nertsenvoer met een goede prijs-

kwaliteitsverhouding. Verder vind ik het belangrijk dat er tot het einde toe meerdere voerfabrieken blijven. Dat is goed voor de concurrentie, en het helpt ons daardoor de voerkosten laag te houden. Iedereen gaat op zijn eigen manier om met de ontstane situatie. Weglopen voor problemen is een slechte zaak. De een geeft geen dubbeltje meer uit terwijl ik juist investeer. Ik bouw nu eenzelfde stal als ik al heb staan. Daarin ga ik dieren wegzetten in tweedehands kooien.

"Ik let heel erg op de kosten maar hou bewust mijn farm goed op orde"

Ik let heel erg op de kosten en zorg er in ieder geval voor dat het gebouw hoog genoeg is voor caravans. Dat dan weer wel. Verder kies ik er bewust voor dat mijn farm goed op orde blijft. Goedkoop is duurkoop. Dat heb ik door de jaren heen wel geleerd. Door heel erg te gaan bekknibbelen ga je straks achter de feiten aan lopen. Ik heb voor mezelf een lijn uitgezet. We hebben nog 6 jaar over. Die ga ik vol maken! Ik vind het leuk om te doen en waarom zou ik het niet doen? Financieel kan ik met nertsen houden nog voldoende verdienen. Met iets nieuws moet je nog maar afwachten. Ik heb er een hoop energie in gestoken om te komen tot waar ik nu ben. Over 5 of 6 jaar kan ik ook op zoek naar iets nieuws. Dat hoeft niet meteen per se nu al. Natuurlijk is het logisch dat we er soms op los vloeken maar we hebben te maken met de omstandigheden zoals die nu zijn. Over sommige dingen hebben we niets te zeggen. Daar moeten we mee leren omgaan. Die gebeuren gewoon. Dat wil niet zeggen dat we er niets mee moeten doen. Aan lage prijzen kan ik niks doen maar daar moet ik wel met mijn kostprijs op inspelen. Mijn familie komt uit Zeeland. Ons bin zunic. Natuurlijk moeten we nooit de kwaliteit uit het oog verliezen maar ik ga wel nog meer op de kosten letten. Het gaat daarbij bijvoorbeeld niet alleen over het goedkoopste voer maar meer op welke manier ik aan het einde van de rit per pels het meeste overhoud. Uit die 6 jaar die we nog hebben moeten we het allerbeste halen. Niet alleen op fokkerijgebied optimaal presteren maar ook

door veel aandacht te besteden aan het pelzen en drogen. Daar valt voor sommige fokkers nog een hoop te verdienen. Door het gebruik van de juiste machines, het goed opspannen en nabehandelen etc.. In 2013 hebben we een pelzerij gebouwd. We verwerken nu jaarlijks zo'n 150 tot 200.000 stuks, deels eigen productie en deels voor collega's. En we hebben capaciteit voor meer. Het mooie van het pelzen en drogen van de nertsen vind ik dat je hiermee de hele cyclus van geboorte van de pup tot het afleveren van de pels aan de veiling in eigen hand hebt. En het geeft mij ook wel een goed gevoel dat met Kerst de pelzen veilig in de kelder hangen, klaar om afgeleverd te worden aan het veilinghuis. Ik wil graag het optimale eruit halen en dat kan alleen op deze manier.

Beestenman en manager

"Tja, wat ben ik voor een type? Eigenlijk een combinatie van een beestenman en een manager. Ik vind veel dieren leuk. Dat ze goed gehouden worden vind ik ook heel belangrijk. Een gaskistje op een voermachine is voor mij ook dierenwelzijn. Wanneer het er naar uit ziet dat een nerts het niet gaat redden heeft langer aanhouden weinig zin. Niet goed voor mij maar zeker ook niet voor het dier. Ik voer zelf ook mee zodat ik de dieren met regelmaat zie. Verder heb ik ook Poolse werknemers in dienst waar ik ook een woordje Pools mee probeer te praten. Ik ben elke dag wel op de farm, maar het hele jaar door alleen maar tussen de dieren, daar maak je mij niet gelukkig mee. Ik heb afwisseling nodig en ben erg geïnteresseerd in ondernemerschap. Handel vind ik hartstikke leuk. Op kantoor ben ik alleen vroeg in de ochtend of 's avonds.

"Ik ben best een control freak, al zeg ik het zelf."

Om niet afhankelijk te zijn van derden ben ik ook mijn eigen mest gaan afzetten zowel in Nederland als in het buitenland. Uiteindelijk ben ik dat ook voor derden gaan doen. Het is gewoon leuk om dit zo'n manier te doen dat men bij mij goedkoper uit is dan bij een ander. Hierdoor spreek ik ook veel mensen, waar ik weer van alles van opsteek. Ik had vroeger gewoon geen grip op dat hele mestgebeuren. Het werd opgehaald wanneer zij tijd hadden en niet wanneer de put vol zat. Ik heb hier veel tijd en energie in geïnvesteerd waar ik anderen graag op laat meelifen. Mooi toch. Toen

we verplicht werden om een bepaald percentage van de mest te gaan verwerken ben ik in die markt gesprongen en heb ik afspraken gemaakt met verwerkers. Door meer mest te laten verwerken dan nodig is kan ik die voo's verhandelen aan hen, meestal varkens of rundveehouders die te weinig mest laten verwerken. Op deze manier kan ik de prijs laten zakken voor de nertsenhouders. Binnen de landbouw kom ik langzamerhand op heel veel plekken. Via mijn ouders ken ik weer veel fruittelers waar ik mest uitrij in hun boomgaarden. Via mijn broer ben ik in aanraking gekomen met het kweken van maden. Hij zat al in die wereld, heeft hier tegenover een grote stal staan. Nu doen we dat ook samen. Ik had nl. een locatie gekocht in Lelystad om nertsen te gaan houden maar die vergunning kreeg ik niet rond. Daar zit nu een vergunning op voor het kweken van insecten. Momenteel worden er maden gekweekt maar de vergunning is veel breder. Als de markt vraagt om meelwor-

men, wasmotten,, krekels of sprinkhanen in plaats van een mooi stukje bont of een lekkere biefstuk (onbegrijpelijk en heel jammer!) maar dan spelen wij daar op in. Uit alles blijkt dat de behoefte aan eiwitten uit die bronnen in de toekomst groter wordt. Er is duidelijk afzet voor en de gemeente wil meewerken. De nertsenhouders blijft wel mijn ding en ik hoop van harte dat de sector de laatste jaren nog op een leuke manier vol maakt. We moeten positief blijven en er samen iets van maken. Hele dagen negatief lopen zijn houd je geen 6 jaar vol. Kansen worden niet gebracht, Je moet ze wel zelf zien en pakken."

Jacqueline Manders
Communicatie

